

CATALOGUL DOCUMENTELOR LUI SCARLAT GHICA VV. DIN PATRIMONIUL MUZEULUI MUNICIPIULUI BUCUREȘTI

Grina-Mihaela RAFAILĂ¹

Cuvinte-cheie: *Scarlat Ghica; Țara Românească; documente; tranzacție; scrisoare.*

Keywords: *Scarlat Ghica; Țara Românească; documents; transaction; letter.*

Rezumat: *După execuția bărbaților Brâncoveni în Piața Yali Kiosk din Constantinopol și scurta domnie prefanariotă a lui Ștefan Cantacuzino (25 martie/5 aprilie 1714-9/20 ianuarie 1716) care a împărțășit aceeași soartă tragică, sultanul a decis numirea în scaunul domnesc de la București a unor persoane de origine greacă sau grecizate, întrucât se considera că ar prezenta o mai mare garanție pentru Imperiul Otoman privind fidelitatea lor față de sultan, în raport cu domniile autohtone. Astfel, reprezentanții familiei Ghica, ajunși în cea mai înaltă demnitate a conducerii țării, au manifestat sentimente de compasiune pentru situația Țărilor Române și pentru locuitorii ei. Ramura domnitoare a Ghiculeștilor, prin Grigore al II-lea și descendenții săi, respectiv Matei Ghica vv., Scarlat Ghica vv., Alexandru Scarlat Ghica vv. și Grigore al III-lea Ghica vv., a deținut tronurile statelor de la sud și est de Carpați cu intermitențe, între anii 1726 și 1768. În Colecția Documente a Muzeului Municipiului București se regăsec 27 de înscrisuri originale, pe hârtie folio sau difolio, cu sau fără filigran, care provin din cei aproximativ doi ani și jumătate de cârmuire a Țării Românești de către Scarlat Ghica, în cele două domnii ale sale (1758 august-1761 iunie 5/16 și 1765 august 18/29-1766 decembrie 2/13).*

Abstract: *After the execution of the Brâncoveanu men in the Yali Kiosk Square in Constantinople and the short pre-phanariot reign of Ștefan Cantacuzino (March 25/April 5, 1714-9/January 20, 1716), who shared the same sad fate, the sultan decided that Ottoman Greeks will be appointed to the Prince's seat in Bucharest, since they were considered to represent a greater guarantee for the Ottoman Empire regarding their fidelity to the sultan, that the earthly rulers. Thus, the representatives of the Ghica family, having reached the highest dignity of the country's leadership, showed sympathy for the situation of the Romanian Lands and its inhabitants. The ruling branch of the Ghica family, through Grigore II and his descendants, respectively, Matei Ghica vv., Scarlat Ghica vv., Alexandru Scarlat Ghica vv. and Grigore III Ghica vv., held the thrones of the states from the south and east of the Carpathians intermittently between 1726 and 1768. In the Documents Collection of the Bucharest Municipality Museum there are 27 original documents written on folio or difolio paper, with or without a watermark, which came from Scarlat Ghica's two-and-a-*

1. Muzeul Municipiului București; e-mail: mhlrafaila@yahoo.com.

half-year rule of Wallachia, during two periods of time (1758 August-1761 June 5/16 and 1765 August 18/29-1766 December 2/13).

În perioada domniilor fanariote reprezentanții familiei Ghica, ajunși în cea mai înaltă demnitate a conducerii țării, au manifestat sentimente de compasiune pentru situația Țărilor Române și pentru locuitorii ei, reflectate atât în gândurile, cât și în faptele lor legate de conștiința comunității de neam, religie, obiceiuri sau limbă. Ramura domnitoare a Ghiculeștilor, prin Grigore al II-lea și descendenții săi, a deținut tronurile Principatelor Române, cu intermitențe, între anii 1726 și 1768, respectiv 35 de ani, dintre care cele mai multe cârmuiri le-a avut Grigore al II-lea, care a fost numit domn de șase ori, însumând peste 20 de ani de conducere. Prinși între aspirațiile naționale pentru emancipare politică și exigențele tot mai crescute ale Imperiului Otoman, la care se adăuga și ascensiunea celorlalte două mari imperii vecine care concureau la obținerea supremației în zonă, Ghiculeștii s-au străduit să acorde prioritate celor pe care îi conduc, nu însă fără mari eforturi și riscuri. De aceea, mulți istorici îi consideră pe Ghiculești o familie națională, românească, mai ales după înrudirile cu marile familii boierești autohtone. Chiar ei înșiși se considerau integrați lumii și spiritualității românești.

După trecerea la cele veșnice a lui Grigore al II-lea Ghica, era normal, așa cum își dorise și defunctul tată, ca la tronul Țării Românești să urmeze fiul său mai mare, Scarlat, cerut de altfel și de către boierii țării. Însă *capuchehaia* Țării Românești la Constantinopol, Gheorghe Bașa Mihalopol, socrul marelui dragoman Matei Ghica, a modificat prenumele lui Scarlat cu cel al fratelui său, Matei, din arzul boierilor. Această numire a iscat nemulțumiri și certuri între cei doi frați.

După o scurtă domnie în Moldova (1757 martie 2-1758 august 7), Scarlat Ghica a fost mutat în Țara Românească, unde a deținut tronul în două rânduri, respectiv 1758 august-1761 iunie 5/16 și 1765 august 18/29-1766 decembrie 2/13. Această strămutare a fost condiționată de plata unei consistente sume de bani ce se ridica la un milion de piaștri, aspect care nu ducea la micșorarea dărilor, ci la sporirea lor, atât a celor directe, cât și a celor indirecte. Cu toate acestea, domnitorul a reușit să obțină de la Înalta Poartă un firman prin care erau îndepărtați toți turcii din serhaturi, care acaparaseră terenuri și își făcuseră case, producând mari pagube și suferințe locuitorilor din câmpia Dunării. Această înlăturare a „costat” nu mai puțin de 800 pungi cu bani, echivalentul a 400.000 de lei. Alte 100 de pungi au fost plătite tătarilor nogai pentru a nu prăda județele Buzău și Brăila, atunci când au năvălit la sfârșitul lunii septembrie 1758. Boierii nu se plâng de creșterea dărilor, astfel că Scarlat a avut parte de o domnie liniștită până la începutul lunii iunie 1761, când a fost înlocuit pentru a șasea și ultima oară cu Constantin Mavrocordat, care și-a cumpărat tronul cu 100 pungi de aur plătite sultanului și alte 250 de pungi oferite marelui vizir.

Scarlat Ghica a revinit în tronul muntean pentru a doua oară, respectiv 1765 august 18/29-1766 decembrie 2/13, înlocuindu-l pe Ștefan Racoviță (1764 ianuarie 26/februarie

6-1765 august). Dintre toți domnii fanarioți, se pare că Scarlat a fost „cel mai puțin urât” (Iordache, 1991, p. 76). Cum țara era depopulată, proaspătul domn a preluat-o cu mai puțini bani. În această domnie, Scarlat a reușit să răscumpere de la sultana Validé, pentru suma de 25.000 de lei, plătiți anual, Odaia vizirului, o consistentă întindere de pământ care aparținea raialei Brăila. A încercat să reia Giurgiu și Turnu, dar cum inițiativa era greu de împlinit, a fost nevoit să recurgă la creșterea impozitelor și impunerea clerului. Din păcate, activitatea sa nu a putut fi continuată, întrucât a intervenit, la 2 decembrie 1766, trecerea sa în lumea de dincolo, fiind urmat la tron de către fiul său, Alexandru Scarlat Ghica, care a fost numit de către Sublima Poartă la rugămintea boierilor munteni.

Defunctul domn a fost înmormântat în ctitoria sa, cu hramul Sf. Spiridon Nou, episcopul Trimitundeii, din București, începută în cel de-al doilea an al celei de a doua domnii, respectiv în anul 1767, și finalizată de către fiul său, Alexandru Scarlat Ghica, la 1768 septembrie 30.

În Colecția Documente a Muzeului Municipiului București se regăsesc 27 de înscrisuri care provin din cei peste trei ani de cărmuire a Țării Românești de către Scarlat Ghica, în cele două domnii ale sale. Din prima domnie, ceva mai lungă (circa 22 luni), avem 24 de acte, iar din cea de-a doua (aprox. 15 luni) avem doar 3 documente. Din totalul actelor supuse atenției avem doar o singură copie românească din anul 1845 (*doc. nr. 24*), restul fiind acte originale, redactate, toate, pe hârtie folio sau difolio, cu sau fără filigran. Doar două documente sunt însoțite, la același nr. de inv., și de copii moderne nedatate.

În ce privește conținutul, sunt în primul rând acte domnești, emise de către domn, prin care acordă scutire de la plata dărilor de sărărit lui Ioniță Racoviță fost mare clucer (nr. 13.999) sau de vinărici pentru viile aflate în proprietatea ctitoriei Domniței Bălașa (nr. 30.585). Urmează două porunci domnești emise la 1759 septembrie 18 și 1760 august 29 pentru judecarea unor pricini legate de achiziționarea moșiilor Homești și Putreda, pentru care nu se înțelegeau Ioniță Racoviță fost mare clucer și Mihai Zăgănescu.

Și fețele bisericesti sunt implicate în diverse tranzacții. De pildă, egumenul Mănăstirii Ungureni, Calinic erodiamon, primește o sumă de bani, împreună cu „*două iape bune de prăsilă*”, pentru cinci suflete de țigani, întrucât porunca domniei era clară, ca „țăganii împreunați cu cununie să nu să despartă, ci să se așeze cu schimbu” (nr. 13.661). Apoi, arhimandriții Nichifor de la Mănăstirea Argeș și Nicodim de la Mănăstirea Câmpulung sunt desemnați, prin porunca domnului, să meargă la fața locului, alături de sluga domnească Sandu al doilea portar, pentru a adevări „*semnele cele vechi și drepte*”, care au existat între moșia Mărăcineni a Mănăstirii Radu Vodă și moșia Tânganica stăpânită de către schitul Tânganu al Mănăstirii Văcărești, atât după mărturia unor oameni bătrâni „*șezători pe acele moșii*”, sub anatema „*cărții de blestem*”, cât și conform actelor (hrisoave și cărți de hotărnicie) deținute de către cele două părți (nr. 74.854). O altă carte de blestem este dată de către vlădica Grigorie pentru ca locuitorii și megiașii bătrâni șezători „*pe moșia Mihai Vodă*” să mărturisească „*în frica lui Dumnezeu adevărul*” și să arate „*toate semnile și hotarile fără de hatăr și voie vegheată [...] fără de vătămare de suflet după cum*

veți ști și va fi” pentru moșiile Dragomirești și Clinceni (doc. nr. 25). Theofan, egumenul Mănăstirii Sfântului Ioan Botezătorul din Focșani, a cumpărat de la Mihalache Sturza 11 pogoane de vii „*lucrătoare, la Munteni în Dealul Vărticicoi*” împreună cu o cramă și o casă, în care erau adăpostite toate cele trebuincioase prelucrării strugurilor – căzi mari și mici, teasc, jgheab ș.a.

Pe de altă parte, Mănăstirea Sărindar din București a primit de la Zmaranda, soția răposatului Tudorache Brătășanu postelnic, moșia Cornățel din județul Dâmbovița, pentru „*sufletu boierului mieu [...] și al fie-mieu și pentru sufletul mieu*”, rugându-se „*părinților egumeni care vor fi după vremei ca să nu facă moșia schimb cu altă moșie sau cu altceva, ci să rămâie vecinică sfintei mănăstiri ca să fim pururea pomeniți la Sfântul Jertfelnic*”. Actul este autentificat cu pecetea doamnei dăruitoare și întărit cu iscăliturile mitropolitului țării, Grigorie al II-lea, și ale marilor boieri în calitate de martori prezenți la întocmirea acestei danii – Constantin Dudescu mare ban, Ștefan Văcărescu mare vornic, Constantin Brâncoveanu mare logofăt, Pârveu Cantacuzino mare logofăt ș.a. (nr. 27.132).

Și unii mari boieri – Radu Văcărescu fost mare clucer și ispravnic de margine sau Constantin Cândescu mare clucer – dau, la rândul lor, cărți de judecată sau desemnează pe alți boieri să meargă, la fața locului, pentru a cerceta pricinile de hotare dintre moșiile Coroteni și Greabăn (nr. 13.581, 13.644 și 13.583). În această perioadă un mare boier, respectiv Ioniță Racoviță fost mare clucer, apelează la boieri hotarnici pentru a i se cerceta și stabili hotarele, prin așezarea pietrelor de delimitare, precum și stânjienii de moșie sau pogoanele de vie avute în Homești sau Putreda din Vale, județul Râmnicu Sărat, eliberându-i-se și actele doveditoare (doc. nr. 18-20 și 23).

Printre documentele celor două domnii, supuse atenției noastre, se mai regăsesc un zapis de împrumut (nr. 26.935), trei zapise de vânzare a unor pogoane de vii din dealul Răzloajelor, județul Saac (doc. nr. 8) sau stânjieni de moșie din Băleni (nr. 27.261 a și b), precum și un zapis de schimbul unor stânjieni de moșie din Goești și Pometești, între Matei Fisența și Manole căpitan (doc. nr. 21). Se adaugă și o listă a tuturor cărților, hrisoavelor, zapiselor și ocolnicilor privind moșia Negrași din județul Vlașca, care se aflau în posesia lui Radu Bengescu fost mare serdar (doc. nr. 13). Ca și în trecut, foarte puține femei sunt autoare de acte, ca de pildă Catrina, soția lui Ștefan paharnic (nr. 26.935), Zmaranda Brătășanca, soția răposatului Tudorache Brătășanu postelnic (doc. nr. 24), precum și Ancuța stolniceasa, care dă o scrisoare de adevărită pentru accesul locuitorilor de pe moșia Priiazna a lui Nicolae Brâncoveanu fost mare clucer la apa heleșteului (nr. 28.514). Se adaugă Ilinca, vânzătoare împreună cu soțul Barbu Portărescu al doilea pitar (doc. nr. 2) și Maria Cândescu în calitate de martoră la vânzarea unor pogoane de vii din județul Saac la 1760 aprilie 22.

Autenticitatea documentelor este întărită prin aplicarea doar a sigiliului inelar domnesc imprimat în chinovar (nr. 13.617, 13.999 și 30.585) sau în ceară roșie, aplicat la închiderea unei scrisori (nr. 13.621). Alte acte particulare sunt autentificate cu sigiliul inelar imprimat în cerneală neagră (doc. nr. 3 și 8) sau în ceară neagră, la închiderea

unor epistole (nr. 13.581, 13.583 și 26.558). De asemenea, niciun act nu beneficiază și de semnătura autografă a domnului.

Niciun document din răstimpul cărmuirii lui Scarlat Vodă nu are menționat și locul în care a fost întocmit.

În ceea ce privește proveniența acestora, doar patru documente ne-au parvenit de la *Epitropia Așezămintelor Brâncovenești* (nr. 28.514, 30.549, 30.585 și 74.854).

Foarte puține acte au văzut lumina tiparului, sub diverse forme: ediție (nr. 30.585), regist (nr. 27.261 a) sau facsimil (nr. 27.132, 30.585 și 99.046).

1. **1759 februarie 21.** Scarlat Grigore Ghica domnul Țării Românești acordă lui Ioniță Racoviță fost mare clucer scutire de plata sărăritului pentru satul Greabăn din moșia Homești, județul Râmnicu Sărat.

M.M.B., nr. 13.999

Orig. rom., hârtie difolio cu filigran (30x20 cm), monogramă domnească și sigiliu inelar domnesc în chinovar.

2. **1759 august 29.** Barbu Portărescu al doilea pitar împreună cu soția sa, Ilinca, vând nepotului Manole căpitan 226 stânjeni din județul Dolj. Martori: Constantin Strâmbeanu fost mare vistier, B. Ghincul? fost mare stolnic și R.? fost mare șetrar.

M.M.B., nr. 12.219

Orig. rom., hârtie difolio cu filigran (31x16 cm).

3. **1759 septembrie 17.** Catrina, soția lui Ștefan paharnic, se împrumută cu suma de 100 de taleri la Dumitrache Papazoglu fost mare căpitan de lefegii pentru care pune zălog casele sale din București. Martor: Ștefan paharnic.

M.M.B., nr. 26.935

Orig. rom., hârtie difolio cu filigran (28x19,5 cm), sigiliu inelar în cerneală. Are copie rom. nedată.

4. **1759 septembrie 17.** Dumitrache fost al doilea pitar este obligat să plătească lui Constantin Brâncoveanu mare logofăt suma de 2.590 taleri pentru oieritul din județele Râmnic, Teleorman și Olt. Martori: Constantin Dudescu mare vornic, Ștefan Văcărescu mare ban și Constantin Crețulescu fost mare ban.

M.M.B., nr. 31.115

Orig. rom., hârtie difolio cu filigran (31,5x21,5 cm).

5. **1759 septembrie 18.** Scarlat Grigore Ghica domnul Țării Românești poruncește marelui logofăt să desemneze boieri hotarnici care să judece pricina dintre Mihai Zăgănescu și Ioniță Racoviță fost mare clucer pentru moșiile Homești și Putreda. Martori: «Constantin Dudescu» mare vornic, «Constantin Crețulescu» mare ban, «Constantin

Brâncoveanu» mare logofăt și «Ștefan Văcărescu» mare spătar.

M.M.B., nr. 13.617

Orig. rom., hârtie difolio cu filigran (31,5x21,5 cm), sigiliu inelar domnesc în chinovar.

6. **1759 octombrie 10.** Scarlat Grigore Ghica domnul Țării Românești poruncește boierilor vinăriceri din județele Saac, Prahova și Mușcel să nu perceapă vinăriciul corespunzător din vilele mănăstirii, ctitorită de către răposata Domnița Bălașa Brâncoveanu.

M.M.B., nr. 30.585

Orig. rom., hârtie difolio cu filigran (32x22 cm), sigiliu inelar domnesc în chinovar. Provine de la Epitropia Așezămintelor Brâncovenești.

Bibliografie: ed.: Așezămintele, 1938, pp. 106-107 (nr. 161); Rafailă, 2013, p. 234 (nr. 29); facs.: Documente, 2006, p. 84.

7. **1759 decembrie 28.** Calinic erodiacon, egumenul Mănăstirii Ungureni, care este închinată Mănăstirii Sf. Gheorghe din București, primește de la Ioan Racoviță fost mare clucer suma de 100 taleri și „două iape de prăsilă pentru cinci suflete de țigance”.

M.M.B., nr. 13.661

Orig. rom., hârtie difolio cu filigran (31,5x22 cm).

8. **1760 aprilie 22.** Răducan Guliano vinde lui Constantin Brâncoveanu mare logofăt niște pogoane de vii din dealul Răzloajelor, județul Saac, cu 45 de taleri pe pogon. Martori: Răducan Guliano, Ioan (Ioniță) Căndescu fost mare medelnicer, Maria Căndescu, Constantin Dudescu mare vornic, Nicolache «Cernovodeanu» paharnic, Ștefan «Văcărescu» mare ban, Constantin Năsturel fost mare ban, Dumitrașco Racoviță fost mare vistier, Părvu Cantacuzino» fost mare logofăt, Mihai «Cantacuzino» mare vistier și Radu Cantacuzino.

M.M.B., nr. 30.549

Orig. rom., hârtie difolio cu filigran (32,5x21,5 cm), 2 sigilii inelare în cerneală. Are copie mod. nedată. Provine de la Epitropia Așezămintelor Brâncovenești.

9. **1760 aprilie 30.** Asan Băleanu vinde fratelui său, Iordache Băleanu, 200 stânjeni de moșie din Băleni, cu suma de 50 taleri.

M.M.B., nr. 27.261 (a)

Orig. rom., hârtie difolio cu filigran (33,5x21,5 cm).

Bibliografie: reg.: Filitti, 1919, pp. 45-46 (nr. 161).

10. **1760 mai 20.** Asan Băleanu vinde fratelui său, Iordache Băleanu, 183 stânjeni din apa Ialomitei cu suma de 45 taleri și jumătate și 30 de bani.

M.M.B., nr. 27.261 (b)

Orig. rom., hârtie difolio cu filigran (33,5x21,5 cm).

11. **1760 iunie 5.** Ioan Racoviță clucer se roagă domniei să fie păsuț până la toamnă cu plata dobânzii corespunzătoare celor 7 pungi de bani împrumutate de la Toma liptcan pentru efectuarea unor diverse lucrări la cetăți și împlinirea unor porunci împărătești în timpul domniei lui Constantin Mavrocordat.

M.M.B., nr. 13.560

Orig. rom., hârtie difolio (21,5x15,5 cm).

12. **1760 iulie 20.** Carte de judecată a lui Radu Văcărescu fost mare clucer și ispravnic de margine pentru pricina moșiei Coroteni, județul Râmnicu Sărat, disputată între Apostol Mateescu logofăt, Toia Mateescu căpitan și Matei Mateescu cu Negoită Braga.

M.M.B., nr. 13.644

Orig. rom., hârtie folio cu filigran (48x35,5 cm).

13. **1760 august 21.** Lista cărților, hrisoavelor, zapiselor și ocolnicelor moșiei Negrași, din județul Vlașca, date lui Radu Bengescu fost mare serdar pentru a fi aduse la București cumnatului său, Iordache Bălăceanu fost mare serdar.

M.M.B., nr. 27.129

Orig. rom., hârtie difolio cu filigran (31,5x11 cm).

14. **1760 august 29.** Scarlat Grigore Ghica domnul Țării Românești desemnează pe Constantin Cândescu mare clucer să meargă la fața locului pentru a alege și a stabili hotarele moșilor Homești și Putreda din Vale, județul Râmnicu Sărat, disputate între Racoviță clucer și Mihai Zăgănescu. Asemenea și pentru moșia Herești unde exista pricină între Racoviță clucer și egumenul Râmnician.

M.M.B., nr. 13.621

Orig. rom., hârtie difolio cu filigran (31,5x21,5 cm), sigiliu inelar domnesc în ceară roșie la închiderea scrisorii.

15. **1760 decembrie 8.** Radu Văcărescu desemnează pe Ioan paharnic, Tudorache căpitan și Mihai căpitan din Râmnic, ca și pe Negoită Robescu în locul lui Ion, să meargă la fața locului pentru a hotărî moșia Greabăn.

M.M.B., nr. 26.558

Orig. rom., hârtie difolio cu filigran (21,5x15,5 cm), sigiliu inelar în ceară neagră la închiderea scrisorii.

16. **1760 decembrie 17.** Constantin Cândescu dă scrisoare lui Ioniță Racoviță fost mare clucer pentru stabilirea hotarelor unei moșii conform cercetării și cărții de judecată făcută de către Mihalcea Toplicean fost mare pitar împreună cu ceilalți boiernași.

M.M.B., nr. 13.581

Orig. rom., hârtie difolio cu filigran (22x16 cm), sigiliu în ceară neagră la închiderea scrisorii.

17. **1760 decembrie 17.** Constantin «Cândescu» mare clucer dă scrisoare finului Mihalcea Toplicean fost mare pitar ca împreună cu ceilalți boieri hotarnici să cerceteze pricina dintre Ioniță Racoviță fost mare clucer și Mihai Zăgănescu pentru moșia Greabăn.

M.M.B., nr. 13.583

Orig. rom., hârtie difolio cu filigran (22x15,5 cm), sigiliu inelar în ceară neagră la închiderea scrisorii.

18. **1760 decembrie 20.** Foița boierilor hotarnici – Grigorie paharnic, Constantin Cândescu, Mihai Toplicean fost mare pitar, Ioniță paharnic, Tudorache căpitan, Pană Grama, Asan postelnic, Mihai Rătescu și Ghiorghită Rătescu – cu menționarea hotarelor și a stânjienilor moșiei Homești stăpânite de către Ioniță Racoviță fost mare clucer, Ianache Bagdat căpitan, boierii Zăgănești, precum și partea nepoților lui Stoian Butnar și fiii lui Dumitrașco.

M.M.B., nr. 13.572

Orig. rom., hârtie difolio cu filigran (44x15,5 cm).

19. **1761 ianuarie 8.** Foița boierilor hotarnici – Constantin Cândescu mare clucer, Mihai Toplicean fost mare pitar, Asan postelnic, Ioniță paharnic, Tudorache căpitan, Pană Grama, Mihai căpitan și Ghiorghită Rătescu – cu privire la pogoanele de vie din moșia Homești ale lui Ioniță Racoviță fost mare clucer, Dumitrașco Racoviță fost mare vistier, Ianache Bagdat căpitan și Ioniță Zăgănescu.

M.M.B., nr. 13.578

Orig. rom., hârtie difolio cu filigran (43x17 cm).

20. **1761 (7269) ianuarie 8.** Cartea boierilor hotarnici – Constantin Cândescu mare clucer, Mihai Topliceanu fost mare pitar, Asan Neculescu postelnic, Ion paharnic, Tudorache căpitan, Pană Grama, Mihai căpitan și Ghiorghită Rătescu – privind alegerea părților de moșie din Homești și Putreda din Vale, din județul Râmnicu Sărat, ale lui Ioniță Racoviță fost mare clucer.

M.M.B., nr. 13.647

Orig. rom., hârtie difolio cu filigran (48x36 cm).

21. **1761 ianuarie 20.** Matei Fisentea logofăt dă zapis de schimbul a 30 de stânjieni din Goești cu 30 de stânjieni din Pometești ai lui Manole căpitan.

M.M.B., nr. 12.220

Orig. rom., hârtie difolio cu filigran (22x16 cm).

22. **1761 (7269) martie 17.** Nichifor arhimandrit, egumenul Mănăstirii Argeș, și Nicodim arhimandrit, egumenul Mănăstirii Câmpulung, dau carte de hotărnicie pentru hotarele moșiei Mărcineni a Mănăstirii Radu Vodă ce au fost încălcate de hotarele moșiei Tânganu a Mănăstirii Văcărești.

M.M.B., nr. 74.854

Orig. rom., hârtie difolio cu filigran (31,5x22 cm). Provine de la Epitropia Așezămintelor Brâncovenesți.

23. **1761 martie 18.** Mihai Toplicean fost mare pitar împreună cu Asan Neculescu postelnic, Tudorache căpitan, Ioniță paharnic, Pană Grama și Ghiorghită Rătescu, comunică lui Arhon clucer pentru alegerea, punerea pietrelor de hotar și cartea de hotărnicie dată lui Ioniță Racoviță clucer pentru moșiile Homești și Putreda din Vale, județul Râmnicu Sărat.

M.M.B., nr. 13.587

Orig. rom., hârtie difolio cu filigran (21,5x16 cm).

24. **1761 martie 21.** Zmaranda Brătășanca, soția răposatului Tudorache Brătășanu postelnic, dă scrisoare Mănăstirii Săringar din București pentru dania moșiei Cornățel, din județul Dâmbovița, pentru sufletele răposatului soț și al fiului ei, Grigorașco. Martori: Constantin Dudescu mare ban, Ștefan Văcărescu mare vornic, Constantin Brâncoveanu mare logofăt, Pârveu Cantacuzino mare logofăt, Dumitrașcu Racoviță mare vistier, Mihai Cantacuzino fost mare vistier, Constantin Cândescu fost mare clucer, Pantazi Câmpineanu fost mare paharnic, Radu Cantacuzino fost mare stolnic.

M.M.B., nr. 27.132

Copie rom. din 1845, hârtie difolio cu filigran (35x22 cm).

Bibliografie: facs.: Documente, 2006, p. 85.

25. **1766 (7274) august 11.** Grigorie, mitropolitul Țării Românești, dă carte de blestem și „groaznică afurisenie” locuitorilor și megiașilor bătrâni „șezători” de pe moșiile Dragomirești și Clinceni ale Mănăstirii Mihai Vodă pentru a mărturisi semnele și hotarele moșiei Dragomirești după Sabar, din județul Ilfov.

M.M.B., nr. 99.046

Orig. rom., hârtie folio cu filigran (29,5x20,5 cm).

Bibliografie: facs.: Documente, 2006, p. 92.

26. **1766 octombrie 9.** Mihalache Sturza vinde lui Theofan, egumenul Mănăstirii Sf. Ioan Botezătorul din Focșani, 11 pogoane de vie lucrătoare la Munteni, în Dealul Vârteșcoi, împreună cu cramă, casă, 4 căzi mari și una mică, teasc și gheab, câte o jumătate de livadă și de loc sterp. Martor: Mihai Toplicean comis.

M.M.B., nr. 13.692

Orig. rom., hârtie difolio cu filigran (31x21,5 cm).

27. **1766 septembrie 28.** Ancuța stolniceasa dă scrisoare de adeverință lui Nicolae Brâncoveanu fost mare clucer pentru accesul oamenilor de pe moșia Priazna la apa

heleșteului. Martori: C. Filipescu?, Ioniță spătar, Sandu fost mare căpitan.

M.M.B., nr. 28.514

Orig. rom., hârtie difolio cu filigran (24x17,5 cm). Provine de la Epitropia Așezămintelor Brâncovești. Are copie mod. din 1885.

BIBLIOGRAFIE / BIBLIOGRAPHY

Documente feudale privind istoria orașului București și a satelor învecinate, aflate în colecția Muzeului Municipiului București, 2006, coord. dr. Ionel Ioniță, Editura Muzeului Municipiului București.

Așezămintele Brâncovești. O sută de ani dela înființare 1838-1938, 1938, Volum documentar comemorativ întocmit de Emil Vîrtosu și Ion Vîrtosu, București.

Filitti, I.C., 1919, *Arhiva Gheorghe Grigore Cantacuzino*, Institutul de Arte grafice Carol Göbl, București.

Iordache, A., 1991, *Principii Ghica. O familie domnitoare din istoria României*, Editura Albatros, București.

Rafailă, G.-M., 2013, „Biserica Domnița Bălașa și proprietățile sale în colecția de Documente a Muzeului Municipiului București”, în *C.A.B.*, vol. IX, Editura Agir, București, pp. 197-325.

LISTA ILUSTRĂȚIILOR / LIST OF ILLUSTRATIONS

Figura 1. **1759 februarie 21**. Scarlat Grigore Ghica domnul Țării Românești acordă lui Ioniță Racoviță fost mare clucer scutire de plata sărăritului pentru satul Greabăn din moșia Homești, județul Râmnicu Sărat. (nr. 13.999).

Figure 1. **1759 February 21st**. Scarlat Grigory Ghica, ruler of Wallachia, granted to Ioniță Racoviță former great clucer exemption from the payment of the salt taxes for the Greaban village, Homești estate, Râmnicu Sărat County. (nr. 13.999).

Figura 2. **1760 aprilie 22**. Răducan Guliano vinde lui Constantin Brâncoveanu mare logofăt niște pogoane de vii din dealul Răzloajelor, județul Saac, cu 45 de taleri pe pogon. (nr. 30.549).

Figure 2. **1760 April 22nd**. Răducan Guliano sells to Constantin Brâncoveanu great logofăt some acres of vineyards on Răzloajelor hill, Saac County, for 45 thalers an acre. (nr. 30.549).

Figura 3. **1761 ianuarie 8**. Foița boierilor hotarnici cu privire la pogoanele de vie din moșia Homești ale lui Ioniță Racoviță fost mare clucer, Dumitrașco Racoviță fost mare vistier, Ianache Bagdat căpitan și Ioniță Zăgănescu. (nr. 13.578).

Figure 3. **1761 January 8th**. The paper of the surveyor boyars on the vineyards of Ionita Racoviță former great clucer estate from Homești, Dumitrașco Racoviță great vistier, Ianache Bagdat captain and Ioniță Zăgănescu. (nr. 13.578).

Figura 4. **1766 (7274) august 11**. Grigorie mitropolitul Țării Românești dă carte de blestem și „groaznică afurisenie” locuitorilor și megiașilor bătrâni „șezători” de pe moșiile Dragomirești și Clinceni ale Mănăstirii Mihai Vodă pentru a mărturisi semnele și hotarele moșiei Dragomirești după Sabar, din județul Ilfov. (nr. 99.046).

Figure 4. **1766 (7274) August 11th**. Gregory the Metropolitan of Wallachia asks the inhabitants of the Dragomirești and Clinceni estates of the Mihai Voda Monastery to confess the boundaries of the Dragomirești estate near Sabar river, in Ilfov County. (nr. 99.046).

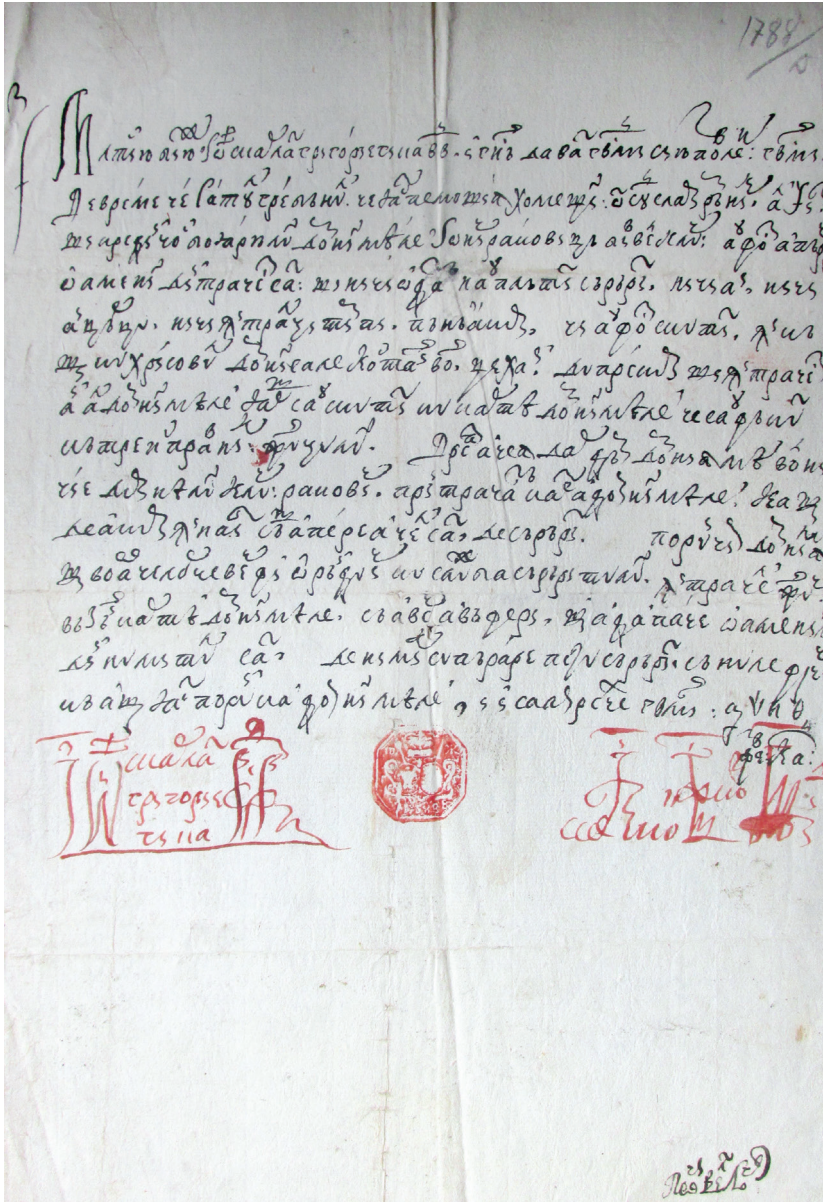

Fig. 1 **1759 februarie 21**. Scarlat Grigore Ghica domnul Țării Românești acordă lui Ioniță Racoviță fost mare clucer scutire de plata sărăritului pentru satul Greabăn din moșia Homești, județul Râmnicu Sărat. (nr. 13.999).

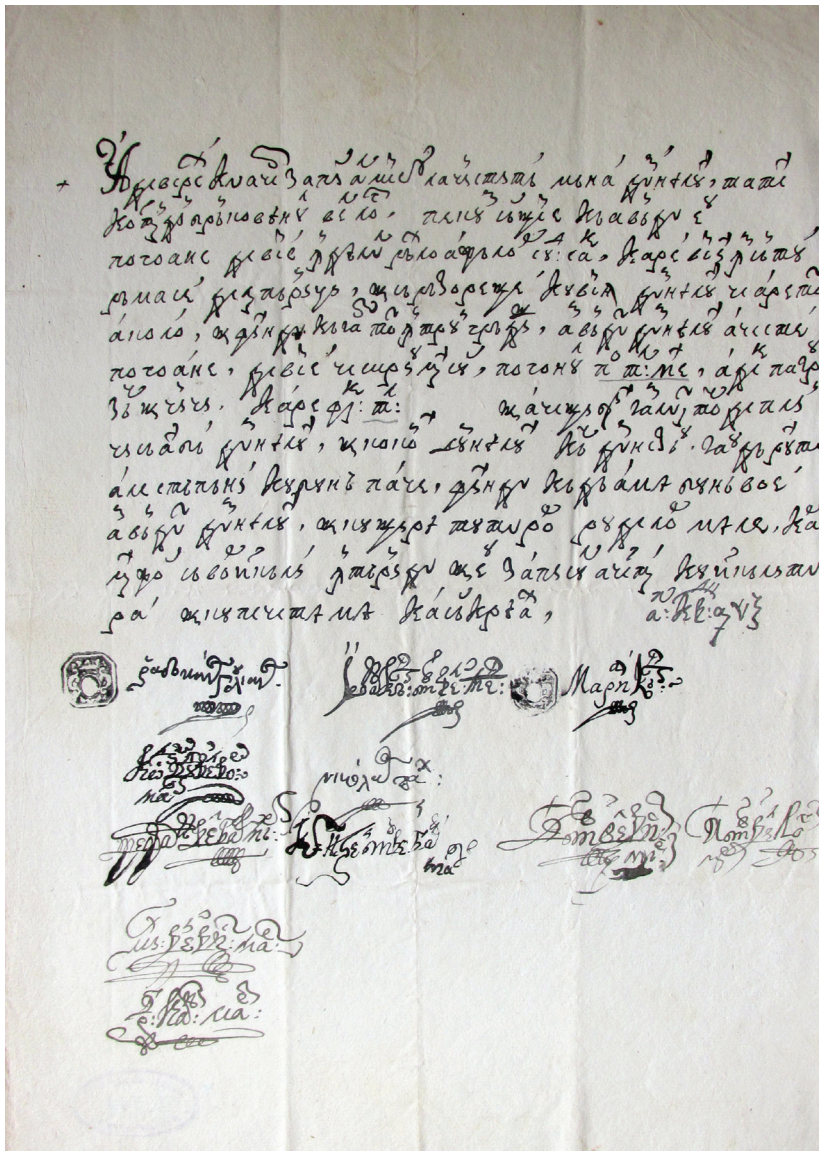

Fig. 2 1760 aprilie 22. Răducan Guliano vinde lui Constantin Brâncoveanu mare logofăt niște pogoane de vii din dealul Răzloajelor, județul Saac, cu 45 de taleri pe pogon. (nr. 30.549).

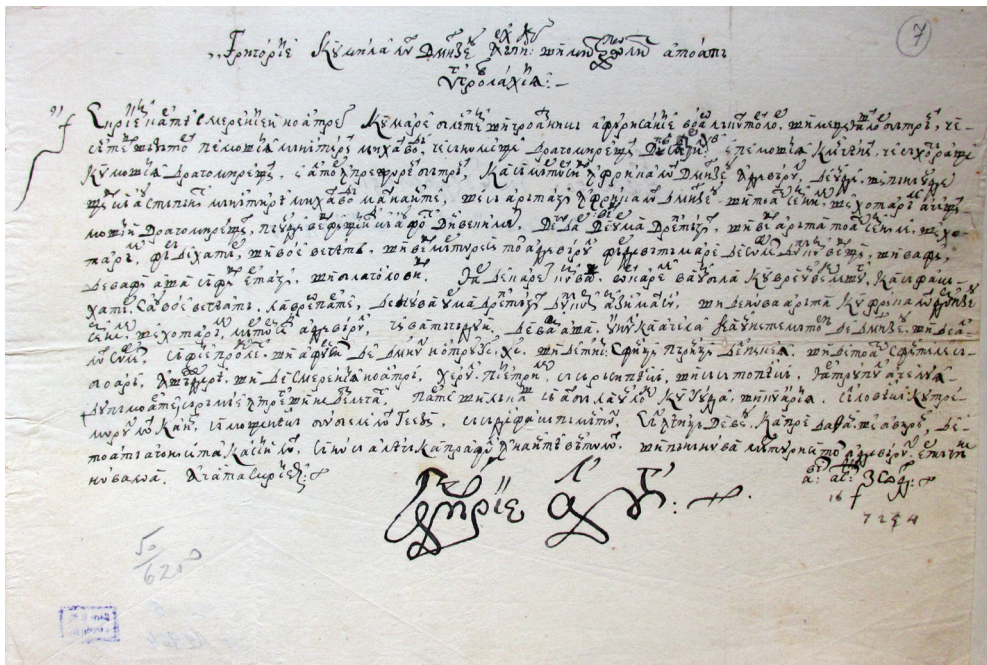

Fig. 4 1766 (7274) august 11. Grigorie mitropolitul Țării Românești dă carte de blestem și „groaznică afurisenie” locuitorilor și megișilor bătrâni „șezători” de pe moșiile Dragomirești și Clinceni ale Mănăstirii Mihai Vodă pentru a mărturisi semnele și hotarele moșiei Dragomirești după Sabar, din județul Ilfov. (nr. 99.046).